

F O A I E

pentru

MINTE, INIMA și LITERATURA.

№. 12.

Dumineca 17. Martie.

1840.

Примъбара.

(рѣгачѣне).

Дела тине саѣ ампаѣт мишкзторѣла черк а анѣлаѣ прѣпѣтѣрниче Пзринте! Ан арзгзлаша примъбарз те арзци тѣ плин де дар, ши де анѣлашѣгаре. Де парте се вѣд семзхнзтѣриле кѣ пазкѣта лор бердѣцз, дерѣл рѣсбате балзамик мирос, рѣсѣнз мѣнциѣ, рѣд кампиале, вѣкѣрѣ ши воле вѣнз сеаѣде ан тот локѣл. — Бара се апропие анѣвзскѣтз ан лѣмина мзрѣреї та ле, дин соаре се анѣвзлѣще сѣжрѣитѣла а плинѣлаѣ де род ан. Гласѣла тѣѣ се аѣде анѣми сеѣкнитор ан анѣфрикошателе тѣните; акѣм домола ши влжнд шѣрзѣнд ан дешертѣла вѣнт, ла рѣѣ, ши ан посоморжта пѣстѣе, диминѣца, ла амѣзѣ, саѣ канд анѣне соареле. — Кѣ тот скѣтѣратз есте бине кѣвжнтарѣ та тоамна. Аѣи аї гзтит тѣ мило стѣе о обѣѣскз сѣрѣзтоаре пентрѣ тоате фѣинцеле, пре каре анкзлзѣще соареле прин разиле сала — Кѣ анѣфрикошат те арзци тѣ іарна! вѣфор, ши вѣшзлѣи се варсз песте царинѣ, о маре де норѣ анѣреонаѣи, о маїеста-

тикз антѣнечѣме се аѣвнз ан преѣѣрѣла тѣѣ Стзпжне! Тѣ те порци пе арѣиле волѣѣрѣи, пзжмнтѣла се аплѣкз кѣ кѣчерниче анѣинтѣ та, ши тоатз тѣрѣа тѣемѣрз де сѣфларѣ та! — О таїникѣле глоб ал лѣмеї! кѣтз ансемнаре аѣжнѣз, кѣтз пѣтѣре аѣмнезѣіаскз се аѣлз ан тине. Сѣмплаз, дар тотѣши маїестатикз, ши анѣлаѣптз есте ѣеѣтѣра та! фѣрѣмѣѣца ши анѣелашѣгарѣ мѣіестрѣ сѣнт легате ан тине ан ѣѣ маї фѣрѣмоаѣз армонѣе прин тот ѣнѣверѣла. —

Анѣз омѣла, неѣзгзторѣла ан сѣѣмз прѣвѣще ла тоате, ши нѣ кѣѣтз ла пѣтѣрниче мѣнз, карѣ аѣестѣ сѣере антоарѣе; карѣ ан аѣжнѣме лѣкрз а рѣдѣка аѣѣрѣ, ши а скоате анѣреоната а примъвзрѣи комоарз; карѣ кзлѣѣроаѣа зѣоз дин ѣер о слоѣоаѣде; карѣ фѣинцеле анпреѣнз, вѣфорѣла рѣсѣпѣще, прин скѣмѣаре вѣаѣз аѣѣе, ши ініміде тѣтѣрор пзжмнтѣѣилор лѣкѣиторѣ де вѣкѣрѣе ампле. — Натѣрѣ! іа сѣѣма! анпреѣнз тот ѣе есте! вѣѣ ан марѣ тѣмплаз а голѣѣѣнеї ѣереѣї іаѣжнѣ, ши спре мѣраре сѣ рѣдѣкзм дин тоате лѣмѣеле фѣрѣвѣнци кѣнтзрѣ. Кої шѣіерзтоаре лор вѣнтѣрѣ сѣфлаѣи домола аѣѣлаѣїа, прин

акзрѣ дѣх вої рзкороеа звѣраре анфервн-
тателор инимі адѣчеці; ворѣці де ел
вої сінгѣратічлор, ан ѣмере антѣнекоа-
се пе аналте стѣнчі крескзторілор вразі,
ші ѣмплеці тзкѣтѣла вострѣ лѣкаш кѣ
сфѣнта анфіораре.

Ші вої, вої фѣртѣне! каре тѣнѣна
лѣмѣ скѣтѣраці, рѣдікаці віфороееле воа-
стре гласѣрі, ші лѣѣдаці пе ачела, каре
ваѣ дат ачестѣ пѣтѣре! стрігаці мѣрірѣ
лѣі вої рѣрї, рѣдікаці аѣерѣла вострѣ
кѣнтѣк вої ісвоарелор, каре дін анзлцімѣ
стінчелор вѣ репезіці, ші тѣ лінѣ ѣндѣ,
карѣ рзкореші кѣмпііле, ші тѣ адѣнкѣ
марѣ плінѣ де мінѣні, акоардѣ лѣѣда чѣлѣі
прѣмѣрїт, кѣчї де ачестѣла порѣнкѣ се
рѣдікѣ, ші кад ѣнделе тале.

Вої іерѣрї! флорї, ші фѣрѣктѣрї а-
дѣчеці балѣамікѣла вострѣ мірос де тѣмѣе
ачѣлѣла, акзрѣла дѣх ресѣфѣл ан вої,
ші вѣ анподобѣше фѣаца воастрѣ. Іпѣ-
кацівѣ лѣі пѣдѣрїлор, анкінацівѣ лѣі
сѣлѣзнѣтѣрїлор, ші сѣфѣлаці лініціта воастрѣ
кѣнтаре ан ініміле сѣчѣрѣторілор. Вої
стѣлелор, каре вѣнѣтѣла чѣр пѣзціці, кѣнд
ан адѣнкѣла сомн пѣмѣнтѣла зѣче, вѣр-
саці рѣгѣчїѣнеле воастре кѣтрѣ чѣл чѣ вѣ
дѣ лѣмінѣ спре стрѣлѣчїре.

Тѣ ісворѣла лѣміні аналт кїп а зї-
діторѣлѣі, каре те ревершї ан очѣанѣла
віціці, дѣла о лѣме пѣнѣ ла алта, скрїе кѣ рѣ-
зѣле тале лѣѣда лѣі ан анзлцімѣ череаскѣ.
Тѣнетѣла вѣвѣе, адѣнк се аплѣкѣ лѣмѣ! ан-
чѣрескѣла кѣнтѣк ресѣнѣ дін нор ан нор. —
Мѣціці дін вѣрѣѣла мѣнцілор вої граселор
тѣрме, ші тѣ кѣ мѣшкі акоперїтѣ стѣн-
кѣре-антоарче кѣнтарѣ де лѣѣдѣ, ші вої
ангѣстелор вѣі ресѣнѣдеці ачестїа. Пѣ-
сторѣла чѣл марѣ стѣпѣнѣаше, се апро-
ціе пѣтѣрїка лѣі амѣрѣзціе. Трезіцівѣ

ші вої посоморїцілор кѣдрїі, ші вої вѣсе-
літоарелор кѣмпїі, ші адѣчеці кѣнтѣрї
фѣрѣ де сѣѣршїт. Іар кѣнд остенїта зї
ла одїхнѣ се лѣсѣ, ші хорѣла вострѣ ла
тѣчѣре ан адѣче, атѣнчѣа сімѣеце тѣ охї!
дѣлѣе кѣнтѣрѣцѣ Прївігѣтоарео! Тѣ кѣ
мелодїосѣла тѣѣ глас мѣрѣше ноаптѣ ла-
ѣда прѣпѣтѣрїкѣлѣі тѣѣ стѣпѣн!

Іарѣ тѣ, кѣрѣла тоатѣ зїдіреа рѣде, кѣ-
пѣла тѣтѣрор фѣпѣтѣрїлор, ші лімѣа тотѣ-
лѣі лѣмѣек омѣла! анкоронѣзѣ кѣ кѣн-
тѣрї де лѣѣдѣ ачѣстѣ обѣцѣкѣ сѣрѣзѣ-
тоаре, фїе ачѣра ан чѣтѣці богате, ан бі-
сѣрїчі мѣїестроасе, ан каре фѣмѣла тѣмѣї
дін вѣсе де арїїнт се рѣдікѣ, де хорѣла
кѣнтѣрїлор ініміле се апрїнд, ші сѣѣнта
флакѣрѣ пѣнѣ ла чѣр поартѣ; саѣ ан са-
че, ан сінгѣрѣтате, ан тѣкѣта а копачї-
лор ѣмерѣ, ан кѣмпїі, ан пѣдѣрї, ла лімпѣ-
зіле ісвоаре, пе адѣнка шї анфрїкошата
марѣ, ан мѣнці саѣ ан вѣі прѣзѣнѣїтѣ.
Дін вѣчїѣмѣла пѣсторїѣлѣі анчѣрїї кѣнтѣ,
ші ан гласѣла пѣсторїцеї хѣрѣвїмії се лѣд,
кѣнд адѣншїї пе зїдіторѣла сѣѣ лѣѣдѣ.
Шї дѣкѣ лѣї віне сѣѣнтѣла тѣѣ чїс а
таїнікѣлѣі сѣор дін ачѣаста лѣме, дѣте,
трѣї воїос дінколо, кѣ пѣтѣре ноаѣ кѣн-
тѣ аколо лѣмѣ ноаѣ, ші пе ачѣла, каре
лѣміле ан чѣркѣла лор цїне, ші дін пѣрѣ-
те рѣѣтѣці кѣнѣтате адѣче.

Др. Вагіч.

ДОМНѢЛЕ РЕДАКТОР.

Нѣ ам кѣвїнте андѣстѣле, прїн каре маї
ан скѣрт шї маї адѣвѣрат сѣмі пот арѣ-
та мѣлѣцміреа чѣ сѣмѣек тотѣѣѣна кѣнд
чѣтѣек Газетїле, іар маї кѣ самѣ фїїле д.

Тале; атé лінгвіші нэ воєск, кз нэмам депрінс, пентрэ кз пе кжнд требѣ се мз-депрінд, навѣм дела чіне, кз даскаліі ші попорѣл тінерецілор меле нэ шііаѣ чѣіа че шіѣ асѣззі; чі нэмаі пре сінгѣрѣл адівзр вэ мзрѣрїсїеск кз, моѣл скрієрї Д. воєстре єсте ґнѣл дін челе маі адівзрате ші маі апроапе де асе нэмі ромжнєск ан алетѣ-раре кѣ алте фої а нїамѣлѣ, афарѣ де оарекареѣл лѣкрѣрї че вэ сіліці дін зі ан зі спре антродѣчереѣ ші скоатереѣ оарекѣрора.

Пєлжнѣ алте мѣлте скрієрї фолосї-тоаре релїцієі, нїамѣлѣ ромжнєск ші ан парте молдовїнєск че четєск ан фоїле Д. тале, маі анкоаче дѣдѣ ші прєсте нїче ансѣмнзрї че фачєці асѣпра оаре кзрїі кз-лзѣторїі аґнѣ П. А. Gеgѣ ан Молдова! ансѣмнзрїле Д. воєстре *) не спѣс амї плак ші ла тоате аѣєці дрептате пзнз ан чєрїѣ де марє; нэмаі пе ґнєлокѣрї, дѣпз вѣм мзрѣрїсїєці пентрѣ непѣтїнѣа дєапрї-вї маі дєапроапе трѣѣа, атїнѣєці фоартє пѣцін; ші аѣєці дрептате, де време че нэ-ле пѣтеці лѣа дін їсторїє, чі ар тре-ѣсі о лѣнѣ спєрїєнѣз ла фѣа локѣлѣ антжмплзрїлор лор! прєкѣм мїа дѣк амїн-те кз ан фоїа кѣ Но. 43 ґнде, П. А. Gе-гѣ, сокоѣєѣ кѣ грєшєлі не пїлдѣте а-сѣззі нэмзрѣл Молдовєнілор ші а ґнѣрї-лор, сѣѣ маі бїне зікжнд а католїчїлор ачєстѣї прїнчїпат. Д. воєстрѣ, маі кѣ

*) Ачєлєа ансѣмнзрї нэ сжнт а лє ре-дѣкцїєі чі алє алѣѣ кѣрєат кѣ о єрѣ-дїєі ші єспєрїїнѣз, че сінгѣрѣ пѣчєа прѣдѣчє аша фрѣмоаєє рєфлєксіі пентрѣ Молдовєні дін парѣа фрѣцілор лор Тран-сілѣні. Ачєлаш кѣрєат ансѣ аѣ воїт а рємжнєа тотдєѣѣана анонім.

самз пентрѣ ґнѣрї, атїнѣєці кѣ фоартє пѣціне кѣвїнте; кз, П. А. Gеgѣ, єсте кам дарнїк ла сокотїнѣа са ші алѣлє . . Іарѣ єѣ лї довідєск сф. дѣпре о лѣнѣ іспїтѣ ші дѣпре пѣціне ансѣмнзрї ші тра-дїєіі че маі аѣем ан асємїнѣ прївїрї: кѣ сф. нэ нэмаі кз єсте спорнїк, дарѣ фоар-те грєшїт ан нэмзрєрєа ґнѣрїлор сєї, сокотїндѣлє нэмзрѣл пзнз ла 55,000; пентрѣ кз тоате націєлє де релїєїа католїкѣ, че лѣкѣєск ачєст прїнчїпат асѣззі, дѣпре ансѣмнзрїлє че зісєїѣ к' аѣем, кѣ грєшалз аш пѣте зічє кз с'ар сѣї пзнз ла 45,000, ші дакѣ тоці ачєїєїа нэ алѣ-тѣєск ачєл нэмзр, вэ пѣтеці анкїпсї, че ар пѣтѣ алѣѣтѣї кѣѣѣа сѣѣе де ґнѣрї? Пє лжнѣ карє треѣѣє а шї шї ачєїа, кѣ анѣре сѣїлє че, П. Gеgѣ, нэмзрѣ аѣї ґнѣрї, ґн марє нэмзр дїнѣтржнєлє сжнт де рѣмжнї, ансѣ кѣ релїєїа католїчї: прє-кѣм, Хѣшїї, Корнїї, Котнарїї, Іозєпєїїї, Бѣхѣтїнѣл, Тѣмзшєнїї, Аѣїѣдєнїї ші іарѣ маі кѣ самз прїнѣтѣрѣрї сжнт мѣхѣлєлє анѣрїєї де Молдовєні католїлї п: к: ла Роман, Бѣкѣѣ, Фокшѣнї шчл. ші нїѣ сє поате зічє кз ачєїєїа ар фї вѣрєїт кжндѣа лїмѣа ґнѣрѣ; де тїмп че, нэ нэ-маі кз нэ сї аѣлз вѣрѣн докомент ла джншїї сѣѣ ан карєѣа Архїѣѣ; дарѣ нїѣ мзкар ґрмѣ де традїєїє карє сє доѣдєѣ-скѣ кз ії — сар траѣє дін ґнѣрї; чі нѣ тотѣл атѣтлїмѣа, обїчєїѣрїлє, кѣт шї повє-стїлє ші хѣрѣрїлє лор лї довідєск аѣї кѣ тотѣ-лѣї тот Молдоромжнї: мз мїр дарѣ, кѣм П. Gеgѣ, лї нэмзрѣ анѣре ґнѣрїї карїї ш'арфї пєрдѣт лїмѣа, лѣкрѣ че спєрїєнѣа нї довідєѣє кѣ ар треѣсі сє фїє обїєкт а мїї де вєкѣрї ші тотѣш сє рѣмжїє дїєѣѣ-лє ґрмє: сє вєдє кз П. Gеgѣ нї соко-ѣєѣє фоартє прѣці аѣїкѣ кз н'єл аѣѣѣ-

леге скопѣла скрісореї сале че ар вої ка тоці ромѣнії се нѣ фїе ромѣнії: ачаства се доведеше шї де аколо, кѣнд сф. зїче кѣ дакѣ ар сокотї шї пе тоці ачїї че прїн скїмвореа релїціей шаѣ скїмват шї нація, атѣнча ѣнгѣрїї ар алкѣтѣї апатра парте дїнтре лѣкѣїторїї молдовеї, шї ачаства есте огрешалѣ кѣ коарне: пентрѣ кѣ де кѣндѣї Молдова ка се зїчем аша, нѣ с'аѣ поменїт ка оаре кѣндѣа вреѣн сат католик де ѣнгѣрїї с'аѣ мѣкар де Молдовенї се фїї трекут кѣ релїція ла бїсерїка рѣзѣрїтѣлѣї, (афарѣ де оарекаре фоарте раре антѣмплазрїї маї кѣ самѣ ла каѣѣла анѣѣрѣчїєнїї шї шї атѣнча фоарте греѣ); пентрѣ кѣ де асе фаче ачаства, фїреше кѣ ар требѣї ѣн просїлітїзмѣ фоарте анадїнсіт, лѣкрѣ че нїчї одатѣ мѣкар се фїї вїсат гвернѣла с'аѣ вреѣн преот, нѣ цїм сѣ се фїї антѣмплаат: спре акѣрїа адїверїре сѣвѣт цїѣрѣмѣнт, кемѣм пе анѣѣш П. Gegѣ, ка сѣ мѣртѣрїаскѣ, де аѣ четїт Аркїва бїсерїчейї католичейї дїн Молдова, вѣзѣтѣлѣ чєл мѣлат ѣн кѣвѣнт мѣкар, каре сѣ фїе ампротїва а аша ѣрмѣрїї? дар че зїк Аркївѣ, кѣнд тѣтѣрора дїн нїам ан нїам, ба анѣѣ шї дїн анѣѣмнѣрїї бїсерїчейї есте цїѣтѣ греѣтатѣ че антїмпїнѣ ѣнѣла че ар вре сѣ трїакѣ ла православіе: кѣте шї кѣте ісе чер! прїн фок шї прїн апѣ аша зїкѣнд требѣе сѣ трїакѣ! Мѣрїт фїе нѣмїле Домнѣлѣї! кѣ ан бїсерїка Молдоромѣнѣ нїчї одатѣ нѣ аѣ фосг сѣзѣчїєнїї де прозїлітїсм. . . . Кѣмкѣ ѣнгѣрїї дїн Молдова н'аѣ алкѣтѣїт шї нїчї алкѣтѣєск апатра парте дїнтре лѣкѣїторїї Молдовенї се доведеше маї кїар шї де аколо: кѣ пе ла анѣѣпѣтѣлѣ вєкѣлѣї трекут нѣмѣрѣла а тот попорѣлѣї католическѣ ан Молдова се рѣдїкѣ нѣмаї пѣнѣ ла 15,000.

Іарѣ пе ла 1820 нѣ єра нїчї де 25,000 шї де кѣмѣа нѣ ле цїе ачесте П. Gegѣ, анѣѣцїє акѣма, іарѣ нѣ прїн аша де не адевѣрате сокотелї сешї лѣцѣскѣ сѣфера нацїей сале прїчїнѣїнд тотодатѣ кѣ аѣтѣз ар скѣдеа дїн прїчїна арѣтатѣ, ба анѣѣ шї а алтора че маї жос ле вом вєде.

Іарѣ кѣт пентрѣ чєле че пе ларг шї дєла їнїмѣ аншїрѣ П. Gegѣ анпрївїреѣ аѣѣпрїїлор че аѣ сѣфєрїт католичїї ачестѣї прїнцїпат дїн партѣ пѣсторїлор сѣфлєтєшї а Мїсіонарїлор Італїенї, карїї фѣрѣ сѣ цїе лїмѣа ѣнгѣрєаскѣ с'аѣ мѣкар пе чѣ ромѣнєаскѣ вїне шї фѣрѣ а абе рѣвнѣ пентрѣ сѣфлєтїле лор: нѣмаї пентрѣ їнтерєс се вѣрѣ ан локѣлїре чєле маї єѣне, ѣнде апої нѣ спорїѣ, чї стрїкѣчїєнє фак попорѣлѣї, шї ла каре Д. воастрѣ де шї фоарте вїне атїнцєїї, анѣѣ пе скѣрт шї нѣ де ацїєнє, пентрѣ кѣ пе кѣт ам анчєлєс дїн чєле чїтатє де Д. воастрѣ, П. Gegѣ ан скрїєрєа с'а нїчї кѣм н'аѣ ворбїт дєспре сѣфлєтїле ѣнгѣрїлор дїн Молдова, чї нѣмаї дєспре пѣнѣга шї манїа нацїоналѣ; іарѣ вїїнд ла сѣфлєтє, андатѣ с'аѣ акѣцят де Італїенї, ка кѣнд нїчї ѣн пѣпѣ н'ар фїї афлат ѣнгѣр.

Ачесте єант Домнѣла мєѣ болѣѣрїє адїѣѣрѣрїлор че нам пѣтѣ се мѣ опѣї, четїнд сѣс поменїтїле Д. тале анѣѣмнѣрїї аѣспра кѣлѣторїей Р. Gegѣ кѣ тоатє кѣ шї алтє дєстѣле маї цїм, дарѣ сокотїнаѣле а фїї пре сканделоѣсе шї нѣ де а мє сѣфѣрѣ ле лас поатє алтора че ар вре се маї лѣкрє ан ачѣєтѣ матерїє. Вѣ анкєїѣ, анѣѣ кѣ рѣгѣчїєнє шї марє дорїнцѣ спре а вїневої, ка пентрѣ драгостєа нацїей Молдоромѣнє, шї а бїсерїчейї єї се о тїпѣрєшїї

АН ФОІА Д. ТАЛЕ СПРЕ ЦІРК А ТОТ ПЪ-
БАІКЪЛАШІ РОМЪНЕСК.

ДА 28. НОЕМВРІЕ 1839*).

АЛ Д. ТАЛЕ ФРАТЕ МАІ МІК,
ДІМІТРІЕ ДЕЛІНЕСКЪ.

Ної Ромънїї.

НІЧІ ШН БЕАК Н'АШ МАІ ФОСТ АЛЪЛА,
АН КАРЕ НОІ РОМЪНІІ СЪ ФІ ТРАСЕМ КЪ
АТЪТА АНКОРДАРЕ АЪАРЕА АМІНТЕ А НАЦІАЛОР
СТРЪІНЕ КЪТЪРЪ НОІ, ПРЕКЪМ СЕ АНТЪМПАЛЪ
АЧЕАСТА АН ЗІЛЕЛЕ НОАСТРЕ. Французїї,
ЕНГЛЕЗІІ, ЦЕРМАНІІ, АНЧЕП А ДА ДЕСКРІЕРІ
АШНУІ ШІ МАРІ, БА ШІ КЪРЦІ АНТРЕУІ ДЕ-
СПРЕ НАЦІА РОМЪНЕАСКЪ ШІ АНЪМІТ ДЕСПРЕ
ЧЕЛЕ ДОАЗ ПРИНЦІПАТЪРІ, ЦАРА РОМЪНЕАСКЪ
ШІ МОЛДОВА, КА ШІ ДЕСПРЕ О TERRA IN-
COGNITA. ІАР' МАІ ВЪРТОС КОМПАТРІОЦІІ
НОЩРІІ ШНГЪРІІ ШІ САСІІ АНЧЕП А ВЪДІ О
ДЕСОСІВІТЪ АПЛЕКАРЕ ДЕ А СКРІЕ ДЕСПРЕ НОІ
ШІ А НЕ КАРАКТЕРІЗА ФІЕЩЕ КАРЕ ДЪПЪ АЛЕ
САЛЕ ПРЕ-АНЪКАТЕ ПЪРЕРІ. ВСТЕ АНЪСЪ ДЕ
АНСЕМНАТ, КЪМКЪ ЧЕЛЕ МАІ МЪЛАТЕ ГЛАСЪРІ
КАРЕ СЕ РІДІКЪ, НЪ КЪПРІНД АН СІНЕ ПАТІ-
МЪ ДЕ АЧЕА АЛІАНЪ, КАРЕ О АФАЗМ МАІ ЛА

ТОЦІ СКРІІТОРІІ ЧЕІ МАІ БЕКІ. ТОТА'ОДАТЪ
ЕІ СЕ ВЪДА А КЪНОАЩЕ ОАРЕШІКЪМ, КЪ АН
НОІ ЕСТЕ ШН СЪМБЪРЕ СЪНЪТОС ДЕ ВІАЦЪ
ЧЕ ПОАТЕ СЪ ЦІЕ ФОАРТЕ АНДЕЛЪНГАТ. СПРЕ
ДОВАДЪ ЛА ЧЕЛЕ ПЪНЪ АКЪМ АДЪСЕ НЕ ЕСТЕ
АНДЕМЪНЪ А СКОАТЕ НЪМАІ КЪТЕВА КЪВІНТЕ
А ЖЪРНАЛЪЛАШІ ШНГЪРЕСК ДІН ПОЖОН „Száz-
zadunk“ НРЪ 6 АНЪА 1840. АЧЕЛА ВОР-
БІНА ДЕСПРЕ ТОАТЕ НАЦІАЛЕ АНЪМІТ А Тран-
СІЛВАНІЕІ (ШІ ЧЕВА ДЕСПРЕ МОЛДОВА), МАІ
ТЪРЪІШ ЗІЧЕ:

„РОМЪНІІ. АЧЕСТ ПОПОР ЕСТЕ АЦЦІТ
АНТРЕ НАЦІАЛЕ МАІ СЪС ПОМЕНІТЕ. ПЕ-
СТЕ ТОТ АШ ІНІМЪ ЕШНЪ. ДАКЪ ДЪМНІАТА
ПРІЕТІНЕ ВЕІ ЧЕРЧЕТА ІСТОРИАЛЕ ПАТРІЕІ НОАСТРЕ,
ВЕІ КЪНОАЩЕ, КЪМКЪ АЧЕАСТЪ НАЦІЕ КА ПРІЕ-
ТІНЪ ЕШНЪ, КА ВЕЧІНЪ, САШ КА ІОБАЦІШ АШ
АНТІНС МЪЛАТЕ БРАЦЕ ФОЛОСІТОАРЕ, ДЕ АЖЪ-
ТОРІШ ШНГЪРЪЛАШІ; ПЪНЪ АН ЗІОА ДЕ АСТЪЦІ
НЪ НЪМАІ КЪ НЪ СЪНТ СТЪІНІ ДЕ А СЕ
ФАЧЕ ПАТРІОЦІ, ДАР' МАІ МЪЛАТ ДЕ КЪТ АЛ-
ЦІІ СЪНТ ПРІЕТІНІ ЛІТЕРАТЪРІІ НОАСТРЕ. —*)
НІЧІ ШН ЖЪМЪТАТЕ ДЕ БЕАК НЪ ЕСТЕ, КЪМ-
КЪ АН ШНЕЛЕ ПЪРЦІ АЛЕ ТРАНСІЛВАНІЕІ ЕРА О-
БІЧЕШ А АНТРА АН СЪЛАШ МАІ ЕШКЪРОС АА
ПЪЛЪГАРІШ ДЕКЪТ ЛА КАСА ДЕ ОАСПЕЦІ (ХАН).
РОМЪНЪА ДІН КЪМПА ЧЕА КОГАТЪ РОДІТОАРЕ
НЕ МЕЩЕРІІ ДЕ АКОЛО ШІ НЕ ВЕВЕСТІАЛЕ ЛОР,
КАРЕ ДЪПЪ ОБІЧЕШ АМЕЛЪ ЛА ТЪРЪРІ КЪ
КАРЪ ТРАСЕ ДЕ БОІ, АІ ПРІІМЕА АН КАСЪ'ШІ,
КА ШІ КЪМ АР ФІ ФОСТ АЧЕАСТА СКРІСЪ АН
КОНДІКА ЛЕЦІЛОР, ШІТЪНДЪ'ШІ ДЕ АЛТЕ АЪ-
КЪРІ, ШІ МАІ ДЕ МЪЛАТЕ ОРІ СЕ АНТЪМПА

*) РЕДАКЦІА АЧЕСТЕІ ФОІ СЕ СІМТЕ АНДАТО-
РАТЪ КЪ РЕКЪНОЩІОНЪЦЪ ПІНТЪРЪ АМЪПЪР-
ТЪШІРІАЛЕ ФЪКЪТЕ НОАЗ ДЕ Д. ДЕЛІНЕСКЪ АН
МАТЕРІААЧІ ВОРЕІТЪ. ДЪМНІАЛЪШІ АНЪСЪ КРЕ-
ДІМ КЪ СЕ ВАМІРА, КЪМ ДІН НОЕМВРІЕ АА
АНЪЛАШІ ТРЕКЪТ АІ ПЪБАІКЪМ АКЪМ АН
ТЪІШ АА СЪШ МАНЪСКРІС. ДОМНЪА МІШ,
АІКІ ЕШНЪТЪТЕ А КЪТЪА ЛА ОРІЦІНАЛЪА
МАНЪСКРІСЪЛАШІ Д. ТАЛЕ ЧЕ АА АІ АКАСЪ
ШІ АЛЪТЪРЪ'А КЪ ЧЕЛ ТІПЪРІТ. ЧЕ ДЕО-
СІКІРЕ, КЪТЕ СЪНТ АЪСАТЕ АФАРЪ! ЧЕНЪЪ-
РЪ ДОМНЪАЛЕ.

*) СКРІІТОРІЪА ШНГЪР АРЕ АРЕПТАТЕ: НОІ НЪ
ПРІВІМ НЕ СЪПТ СПРІНЧЕНЕ АА АНФЛОРІЕА
ЛІТЕРАТЪРІІ ШНГЪРЕЩІ, ПОФТІМ АНЪСЪ РО-
МЪНІІ КЪ ТОЦІІ, КА ШІ НОІ СЪ ФІМ АЪСАЦІ
СЛОБОДІ А НЕ ДЕСВОЛБІ ЛІТЕРАТЪРА ШІ А НЕ
КЪСАТІВА ЛІМЕА НОАСТРЕ.

де лші цінеа норочіре а савгзрі саѣ де поманз саѣ пентрѣ ґн мік прец, кѣ фжн, ґнт, ланте, оаз, кѣ пзлзріа амжнз ла оасвещіі сзї чей мѣрдарї, пе карїі ел лші лнкіпѣа кѣ ар фї сосїт дїн нѣ цїѣ че лннзлціме. — Сасѣла ка о націе чївілізатз шї маї еїне кѣноскѣтоаре де лѣме, е вздїтз де кѣтрѣ кзлзторї де ачешїа ка о нїѣкїтоаре де оаспещї; кѣчї

„Tekint az embernek szőre szakállára,
„S úgy tesz sült malacgot 's bort az asztalára. *)

Ромжнѣла дїн протївз аре лнсѣшїреа лнкѣ дела стрїніі хѣрзїтз зїса поманз шї бѣнзтатеа інімії, каре дакѣ нѣ о пот акасѣ депрїнде, ґнїї авѣцї кзлзтореск шї пентрѣ ачееа, ка сѣ лмпзрцаскѣ ла сзрачї банї, лѣмінзрї, шї нїѣе васа де лемн шї де лѣт. — Фемеїле пе дїннаїнтеа кавелор цїнапз проаспещз, ка кзлзторїѣла маї ґшор сѣ о капете. Сз афлз антре джншїї мѣлцї мещерї богацї, нїґѣцїторї шї вѣїашї. Лїмеа лор есте фоарте дїстоїнікѣ пентрѣ позїе. — Фетеле фоарте бѣкѣроасе кантѣ, шї аѣ ґн глас атѣта де пзлкѣт, лнкант пе дрептѣла сѣ пот нѣмі Сїрене де кжмп. Ачештз націе 'шаѣ пзстрат мѣлте лнкѣ дїн вєкїле сале о бїчєѣрї, аѣа прїетїне поцї вѣдеа лн оріцїнал пе Тїтїр алїї Вїрїїліе лн мѣнцїї Ардеалѣлї; ачелєашї вешмїнте, каре ле вєдем пе васеле вєкїлор Втрѣшкї шї Романї, дїн крещет пзлз ла тзлпї лн де ачелєа вєї афла пе тзрзїїї лор нєноцї. Вешмантѣла дїн жос че стз дїн долѣ вѣкѣцї,

*) Ромжнєше аре лнцелєсѣла, кѣмкѣ: Сасѣла каѣтз маї лнтзї кѣ де амзрѣнтѣла ла персонѣ, шї аѣпз ачєа лї пѣнє пе масѣ пѣрчєа фрїпт шї вїн.

Фемеїле ла нѣмеск кѣтрїнцз, а кѣрїа партеа дїн жос, фїїнда кѣѣстз кѣ торт де лжнз де маї мѣлте фєце, лнкіпѣєше пзѣнѣла Жѣнєї *). Жокѣла лор есте о адевзратз петречере де време єроїчаскѣ **), шї аѣѣче амїнте ґнѣї історїк рѣпїреа фетелор сабїне. Ажѣтацї де лѣнцїле бєце каре ле аѣ лн мжнз, жѣнїї сє араѣтз кѣ сзрїтѣрї пѣтернїче лн лмерзкѣмїнтеа че шї деалтмїнтрєлєа аѣѣче лннаїнте ачєа време. Аѣтѣнчї фїешв каре апѣкѣ кѣте о фетїцз фрѣмоасѣ, кѣ о мжнз о лнтоарче ка пе ґн прїснєл, шї іар сє лнторк ла вѣц, стрїгѣ вєрѣрї де глѣмз саѣ алтеле скѣрте лнтокмїте; дар фїїндкѣ дела Опїц лнкоаче де треї сѣте де днї с'аѣ скрїс пе ларг дєспре ачєастз націе прѣсїтз дїн стрѣмошї вєстїцї шї кѣ нѣме марє, аша те лндрепт ѣколо домнѣле прїетїне; лнсѣ ачєа нѣ о поч ґїга пзлз ла мормант, кѣмкѣ лн чєа маї де пе ґрмз а ноастрѣ прїмєларє, лн аѣѣла ґнѣї шїр лѣнг де даме подовїте шї чїнстїте маї рѣстѣрнат дїн ачєа пзрєре, кѣмкѣ Овідїе рєпєжнѣдѣсє одаѣтз пентрѣ скїмбарра дєрѣлї ла Караншєѣеш, аѣ фѣмат шї аѣ сорбїт пе плак прєкѣм ної ла Лєгранд саѣ ла Холлїнгєр: дар кѣмкѣ фїѣла Вїнерїї ***), ла пофѣта фрѣмоасєї рєцїне ****) а Картаѣенїї, фѣрз нїчї о сфїалѣ аѣ рєспѣнс лн нѣмз-

*) Juno, жѣна жєїца нєваста лѣї Jupiter саѣ ромжнєше Жокїе. Рєцїї Мітол.

**) Лнкант цїѣ чєлє маї фрѣмоасє жокѣрї кѣрат ромжнєшїї сѣнт нѣмаї лн Ардеал. Вѣам марє прєпѣс, кѣ чєл ґнѣѣрєск лнкѣ є формат аѣпз аде ноастрє.

***) Внєас, каре аѣ єшїт дїн Troia шї аѣ вєнїт ла Італіа.

****) Дїдо, ла каре сє аѣѣтѣсє внєас.

рѣла мѣлторатик. Nos ducimus origi-
nem a Diis; ші кѣмкѣ кортинецѣа ад-
мірал аша стрѣзмош есте а романілор, ка
ші Тѣсто а џерманілор, ші ноаз Арпад:
— нѣма зна де веі мішка пріетіне, рѣскол
ампротіва знѣі асфелѣѣ де Томѣ пе маі
мѣлате міліоане анкінѣторі а бѣнѣлаѣ бр-
џіліе. Всте нетѣгѣдѣит, кѣмкѣ партеа ма-
ре а азкѣіторілор Ардеалѣлаѣі, сѣнт не-
поціі ачелора, каріі одініоарѣ ера домні пе-
сте о жѣмѣтате де лѣме, ші аша поетѣа
неамѣ (Опіѣ) пѣтеа сѣз канте пе патріо-
ціі меі азкѣіторі ан ненѣмѣрате кѣѣѣ
де паіе, нѣ нѣмаі ка прѣціі дін векіі е-
роі, чі фѣрѣ андоіалѣз дін сѣнѣеле пѣтер-
нічілор дѣмнеѣі дін Олімп.

Пѣнѣ дічі ворѣѣе скрііторіѣа знѣѣр.
Ноі че сѣз маі адѣогѣм ла ачестеа?
Дін кѣвінте німік, іар кѣ фапта тоате.
Сѣз не фачем вреднічі де віртѣцііле аче-
лора а кѣрор нѣме ла пѣртѣм, лімѣа ліо
ворѣім, обічеіѣрііле ле пѣтрѣм — де а ро-
манілор.

Ампѣрт. Г. Баріѣ.

Мѣстрарѣа.

Пѣнѣ канд о Проведінѣѣ,
Пѣнѣ канд веі сѣфѣрі,
Ка фіінѣа пе фіінѣѣ
Сѣз нѣнѣте а прігоні?

Аѣ нѣ дреапта Та чеа сѣжнтѣ
Пе тот омѣла лаѣ зідіт?
Аѣ нѣ тот ачѣлаші ѣантѣ
Тѣтѣрор с'аѣ рѣндѣит?

Дакѣ Тѣ не еѣі Пѣрінте,
Ноі тоѣі сѣнтѣм фііі тѣі;

Дакѣ тоѣі стрігѣм фѣрѣінте,
„Доамне! скапѣне де рѣі:“

Кѣм де пѣлѣреа кѣтеазѣ
Фіреі а сѣнпротібі,
Кѣм бермеіе нѣнѣтеазѣ
Пе алт' бермеі а ѣрѣісі?

Фіар'а некѣѣжнтѣтоаре,
Ла чеа дѣо фіре кѣ еа
Нѣ с'арѣнкѣ с'о довоаре,
Нічі с'о пріндѣз 'н кѣрѣа са.

Де нѣ кѣмѣа маіка фіре,
Аѣ алес дін анѣпѣт
Фіарѣ фѣріі спре нѣтріре;
Алтѣ пілдѣз н'ам вѣзѣт.

Іарѣ тѣ маскѣ почітѣ,
Трѣнторе анѣѣѣрат!
Маі ліпсі антр'о кліпітѣ
Дѣа сѣѣе аер кѣрат.

Крѣде! Че ѣіе нѣѣіі плаче“
(В віѣ грліѣла лѣі Хріетос),
„Алтѣіа анкѣ нѣі фаче;“
Дар ла тінеі де прісос.

Ах! кѣчї нѣ сѣнт еѣ алѣінѣ,
Сѣз'мі вѣрѣ акѣа бінінос
Ан вікленоаса та сплінѣ; —
Атѣнчї аші мѣрі воіос!

Дар' оімѣіреа нѣ мѣ ласѣ,
Ка сѣз даѣ ісѣжндеі лок,
Де ші сѣфлетѣз'мі с'апасѣ
Віѣ пѣтрѣнс дѣа ранѣі фок.

Анд. Мѣрѣшанѣ.

Карактере.

Амбац а кѣноаще карактерѣ ши темпераментѣ а челора, кѣ каріи е ши сіліт а петрече. Кѣнд кѣноащеш прічина ѣнѣ лѣкрѣ, атѣнчї нѣ лесне лї грешїм ефектѣ лѣї. Ын ом кѣ фїреа меланхолїкѣ борбеше вѣкѣрос деспре ненорочїрї, ѣн хѣлїторїѣ деспре грешелї ле алтора. Ынѣл, каре е алѣнгат де патїмї ка ши калѣла де пїнтенї, борбеше деспре ѣн лѣкрѣ тот алфелїѣ декѣм есте ачела, пентрѣ кѣ нѣ мїнтеа, чї патїма борбеше дїн трѣнѣл. Фїецекаре жѣдекѣ дѣпѣ капѣла ши темпераментѣл сѣѣ, пѣцїнї дѣпѣ а девѣр.

Амбац а кѣноаще пе омѣл каре тот дѣлѣна рѣде фѣрѣ прїчїнѣ, ши іарѣшї пе ачела, каре нїчї одатѣ нѣ рѣде анѣлѣдр. Нѣ те анкреде лесне ѣнѣїа, каре антреабѣ преа мѣлте, кѣчї ачела саѣ есте ѣн неѣн, саѣ кѣ вреа а те дескоаде. Те пѣзеце де ачелїа, пе карїи натѣра іаѣ ансемнат, еї де ѣбще лшї рѣсѣѣнѣ де дѣнса пентрѣ ачелїа лїпѣс.

Карактерѣл ѣнѣї інімос. Ачелїа антрепрїнде лѣкрѣрїле салѣ фѣрѣ а се преа анѣлѣмѣта ши ле сѣвѣршешѣ фѣрѣ фїкѣ. Ыл нѣ каѣтѣ прїмежїїле; ансѣ, дакѣ дѣ песте елѣ, атѣнчї нѣ аратѣ ел маї пѣцїнѣ вѣрѣцїе, антрѣ але анфрѣнѣта воїос, пе кѣт антрѣ але сѣфїрї статорнїк. Ыл прївї ан окїї морцїї, фѣрѣ ка сѣшї пїарѣѣ фѣа; трекѣ адесеорї пе лѣнѣгѣ ел, фѣрѣ ка сѣ се анфїорезе; ши дакѣ маї пе ѣрмѣ е сіліт а се да ачелїа вѣрѣшмаш ѣнїверсал а натѣреї, атѣнчї лѣї тот ѣна лї есте а о прїїмї саѣ анѣї

пѣса де ел. Пѣнѣ ла чѣе маї дїн ѣрмѣ а са рѣсѣфларе ел нѣ анчелѣѣѣ а прїектѣ планѣрї. Тоате анѣлѣмплѣрїле анпротївїтоаре ле антїмпїнѣ, анкѣ маї нїантѣ де а се арѣта елѣ; ши дакѣ о ненорочїре, де каре ел нѣ пѣтеа абеа прѣпѣс, алтѣлѣѣрѣ ши вреа ал анфрїкоша, атѣнчї ел сѣфїре кѣ статорнїчїе, ши рѣлѣнѣ лїнїцїт, пѣнѣ кѣнд маїна чѣлѣї атотпѣтернїк лї аѣѣтѣ іарѣ. Мїнтеа са цїне пе патїмѣл антрѣ аскѣлатаре; ел е сінѣѣр домн ши повѣцїѣторїѣ шїешї, ши прїн бїрѣїнѣа чѣе о фѣче, лшї кѣшїгѣ пачѣа каре о дорешѣ. Ыл нѣ е посоморѣт ла лѣкрѣрїле салѣ, хотѣрѣт ла але салѣ антрепрїндерї, сінѣер (дрѣпт) антрѣ сімѣемїнтеле салѣ, норочїт ан тоате лѣкрѣрїле салѣ; іар' дакѣ с'ар анѣлѣмпла, ка ел сѣ фїе бїрѣїт, атѣнчї ініма са ан тоатѣ времеа есте чѣе маї не'ндѣплекатѣ ши чѣе маї де пе ѣрмѣ антрѣ а се сѣлѣнѣ.

Карактерѣл ѣнѣї а ѣшерѣт (vain). Ынѣл ка ачелїа, каре лшї каѣтѣ чїнѣтел ан амѣрѣнѣте, де есте пофїтїт ка оаспет ла врео петрѣканїе, лшї пѣнѣ тоатѣ остенеала, ка ел сѣ шадѣ лѣнѣгѣ ачелїа, каре лѣѣ пофїтїт. Кѣнд есе кѣлѣрешѣ, тоате лѣкрѣрїле трѣвѣїнѣоаде ле трїмїте акасѣ прїн слѣжїторїѣ, лшї дѣ вешманѣтѣл анѣлѣрѣпт, ши аша трѣче ампрѣцїѣр прїн форѣм. Да-кѣ лї креапѣ кѣцѣлѣшѣл, ел лї рїдїкѣ монѣмент. Ан тоате зїлеле се парфѣмеѣѣѣ. Хїїне ноѣл лшї фѣче фоларѣ адесеорї. Лїне маї де мѣлте орї акасѣ ши повешѣешѣ небестїї салѣ, кѣмкѣ ел асѣлѣї аѣ авѣт о зї мїнѣнатѣ. (Дїнтр'ѣн лѣктор немѣцек ал вѣакѣлѣї трекѣт, ши вор маї ѣрма).